PATVIRTINTA
Zarasų rajono socialinių paslaugų centro
direktoriaus 2026 m. spalio 20 d. įsakymu
Nr. V-89-(1.5 E)

ZARASŲ RAJONO SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO KORUPCIJOS PREVENCIJOS POLITIKOS GAIRĖS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Zarasų rajono socialinių paslaugų centro korupcijos prevencijos politikos gairės (toliau – Gairės) yra vienas iš Zarasų rajono socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) antikorupcinės aplinkos elementų, apibrėžiančių bendrąsias korupcijos netoleravimo Centre nuostatas, korupcijos prevencijos politikos pagrindinius principus, korupcijos prevencijos priemones, jų įgyvendinimo koordinavimą ir kontrolę.

2. Gairių tikslas – užtikrinti, kad Centre vykdoma veikla ir elgsena atitiktų teisės aktų reikalavimus, patikimumo, sąžiningumo, skaidrumo ir etikos principus.

3. Pagrindinės sąvokos:

3.1. **Korupcija** – bet koks Centro darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, piktnaudžiavimas įgaliojimais, siekiant naudos sau ar kitam asmeniui.

3.2. **Korupcijos prevencija** – korupcijos rizikos veiksnių nustatymą, įvertinimą, šalinimą ir (ar) mažinimą apimanti sisteminga veikla, kuria siekiama didinti atsparumą korupcijai, sudaryti ir įgyvendinti korupcijai atsparios aplinkos kūrimo sistemos priemones.

3.3. **Neetiškas elgesys** – elgesys, prieštaraujantis teisės aktuose, Centro vidaus dokumentuose ir visuotinai pripažintuose profesinės etikos principuose nustatytiems elgesio standartams.

3.4. **Nepotizmas** – savo šeimos narių, giminaičių bei kitų artimų asmenų (taip pat ir sugyventinių, partnerių) globa ir protegavimas, naudojantis einamomis pareigomis, vardu ir galia.

3.5. **Neteisėtas atlygis** – bet kokie daiktai, pinigai, dovanų čekiai, paslaugos, lengvatos ar nuolaidos, teikiamos darbuotojui dėl jo atliekamų pareigų, kuriomis gali būti siekiama įgyti darbuotojo palankumą, daryti įtaką darbuotojų priimamiems sprendimams, išskyrus dovanas, gaunamas pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, kurios yra susijusios su darbuotojo pareigomis, ir reprezentacijai skirtas dovanas (valstybės, įstaigos ir kitokia simbolika, kalendoriai, knygos ir kitokie informacinio pobūdžio spaudiniai).

3.6. **Piktnaudžiavimas** – darbuotojo veika (veikimas ar neveikimas), kai einamos pareigos ar suteikti įgaliojimai naudojami ne pagal teisės aktų reikalavimus, ne Centro interesais arba siekiant neteisėtos naudos sau ar kitiems asmenims, taip pat veiksmai, kuriais viršijami darbuotojui suteikti įgaliojimai.

3.7. **Prekyba poveikiu** – neteisėti darbuotojo ar per tarpininką vykdomi veiksmai, pasinaudojant savo pareigomis, suteiktais įgaliojimais, giminystės ryšiais ir (ar) pažintimis darbo aplinkoje, ar kita tikėtina įtaka, siekiant paveikti kitus darbuotojus, kitas įmones, įstaigas ar organizacijas, kad pastarieji teisėtai ar neteisėtai veiktų (arba, atvirkščiai – neveiktų), vykdydami savo įgaliojimus.

3.8. **Kiti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai –** kitos neįvardytos veikos, tokios kaip sukčiavimas, turto iššvaistymas, turto pasisavinimas, neteisėtas praturtėjimas, dokumentų klastojimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas ir kt., kurios iš prigimties nėra priskiriamos prie nusikalstamų veikų valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, tačiau jei jos daromos vykdant Centro veiklą ar teikiant socialines ir kitas viešąsias paslaugas, siekiant naudos sau ar kitiems asmenims, jos laikytinos korupcinio pobūdžio veikomis ir suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse.

3.9. Kitos Gairėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas), Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme (toliau – Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas), Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse.

4. Centras, patvirtindamas Gaires, įsipareigoja netoleruoti jokių korupcijos pasireiškimo formų (interesų konflikto, kyšininkavimo, neetiško elgesio, nepotizmo, neteisėto atlygio, papirkimo, prekybos poveikiu, piktnaudžiavimo ar kitų korupcinio pobūdžio veikų, numatytų Baudžiamajame kodekse), daromų vykdant Centrui priskirtas funkcijas, kai siekiama naudos sau ar kitiems asmenims.

5. Gairės yra Centro organizacinės kultūros ir darbuotojų elgesio normų formavimo dalis ir jos nuostatos taikomos visiems darbuotojams. Visi santykiai su Centro paslaugų gavėjais, jų artimaisiais, partneriais (instituciniais, socialiniais, ekonominiais, visuomeniniais), savanoriais, kitais viešojo ir privataus sektoriaus atstovais grindžiami Gairėse įtvirtintais principais.

6. Gairės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos parengtą „Antikorupcinės aplinkos viešajame sektoriuje kūrimo ir įgyvendinimo vadovą“.

II SKYRIUS
BENDROSIOS CENTRO KORUPCIJOS NETOLERAVIMO NUOSTATOS

7. Centras laikosi nepakantumo korupcijai pozicijos ir siekia, kad jo darbuotojai:

7.1. vykdytų savo funkcijas ir priimtų sprendimus, laikydamiesi teisės aktų reikalavimų, etikos, skaidrumo, nešališkumo ir atsakomybės principų;

7.2. susidūrę su korupcijos apraiškomis Centre ar gavę informacijos apie galimus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, teiktų pranešimus bei pasiūlymus dėl interesų konfliktų valdymo ir korupcijos prevencijos priemonių tobulinimo.

8. Centras siekia, kad jame dirbtų tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, konsultuoja darbuotojus, kaip išvengti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų, teisės aktų nustatyta tvarka taiko atsakomybę juos padariusiems asmenims, o nustačius nusikalstamos veikos požymių, nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, informuoja teisėsaugos institucijas.

9. Centras siekia užtikrinti savo veiklos ir priimamų sprendimų skaidrumą, aiškumą, teisėtumą ir atskaitomybę.

10. Centro direktorius ir jo pavaduotojas savo elgesiu rodo pavyzdį darbuotojams, o visi Centro darbuotojai prisideda prie korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimo bei skaidrios darbo aplinkos kūrimo.

11. Visi Centro darbuotojai įsipareigoja vengti bet kokių korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų, jiems pavestas funkcijas vykdyti sąžiningai, skaidriai ir atsakingai bei yra asmeniškai atsakingi už šių Gairių nuostatų laikymąsi ir įgyvendinimą pagal savo kompetenciją.

III SKYRIUS
GAIRIŲ ĮGYVENDINIMO PRINCIPAI

12. Centras, formuodamas ir įgyvendindamas Gaires, vadovaujasi šiais, Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytais, principais:

12.1. **Teisėtumo** – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės įgyvendinamos laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų ir užtikrinant pagrindinių, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje apibrėžtų, asmens teisių ir laisvių apsaugą;

12.2. **Visuotinumo** – korupcijos prevencijos subjektais yra visi darbuotojai;

12.3. **Sąveikos** – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas derinant visų korupcijos prevencijos subjektų veiksmus, keičiantis informacija ir teikiant vienas kitam kitokią pagalbą;

12.4. **Pastovumo** – korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas užtikrinamas nuolat tikrinant ir peržiūrint korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių įgyvendinimo rezultatus, teikiant pasiūlymus dėl atitinkamų priemonių veiksmingumo didinimo atitinkamam subjektui, kuris pagal savo kompetenciją įgaliotas įgyvendinti tokius pasiūlymus.

IV SKYRIUS
CENTRO VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALI PASIREIKŠTI KORUPCIJOS RIZIKA

13. Centro veiklos sritys, kuriose gali pasireikšti korupcijos rizika:

13.1. prašymų socialinėms paslaugoms gauti nagrinėjimas, socialinių paslaugų organizavimas ir teikimas;

13.2. asmenų situacijos vertinimas;

13.3. laikino apgyvendinimo paslaugų organizavimas ir teikimas;

13.4. viešųjų pirkimų organizavimas ir vykdymas;

13.5. darbuotojų atranka, konkursų organizavimas ir priėmimas į darbą;

13.6. Centro turto, materialinių ir finansinių išteklių valdymas ir naudojimas;

13.7. kitų Centro sprendimų, susijusių su Centro teikiamomis paslaugomis ir funkcijų vykdymu, priėmimas.

V SKYRIUS
PRANEŠIMAI APIE GALIMUS KORUPCINIO POBŪDŽIO TEISĖS PAŽEIDIMUS

14. Centro darbuotojai raginami būti neabejingi įgyvendinamoms Gairėms ir visais atvejais, kai sužino ar įtaria apie galimą padaryti ar padarytą korupcinio pobūdžio veiką, viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimą, skatinami išreikšti savo susirūpinimą informuojant apie tai už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą asmenį ar Centro direktorių.

15. Centro darbuotojas apie jam žinomą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, privalo pranešti Lietuvos Respublikos prokuratūrai, Specialiųjų tyrimų tarnybai arba kitai ikiteisminio tyrimo įstaigai, jeigu jis gavo duomenų, leidžiančių pagrįstai manyti, kad buvo padaryta, daroma ši veika ar rengiamasi ją padaryti, ir jeigu teisės aktuose nėra nustatytų praneštinos informacijos atskleidimo ribojimų.

16. Centro darbuotojo pranešimas apie jam žinomą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką Gairių 15 punkte nurodytiems subjektams turi būti pateikiamas per įmanomai trumpiausią laiką nuo sužinojimo apie korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką momento.

17. Centras įsipareigoja užtikrinti darbuotojo, pareiškusio susirūpinimą dėl Gairių pažeidimų, galimų korupcijos atvejų, viešųjų ir privačių interesų derinimo ar nustatytų elgesio taisyklių pažeidimų, anonimiškumą (jo pageidavimu) ir (arba) kitaip saugoti asmenį, jo pateiktą informaciją, imtis priemonių, kad darbuotojas, pranešęs apie galimus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, nepatirtų keršto, diskriminacijos, mobingo ar kitokio neigiamo poveikio.

17.1. Centras skatina darbuotojus, paslaugų gavėjus, institucinius, socialinius, ekonominius ir visuomeninius partnerius pranešti apie galimus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ar įtariamas korupcijos apraiškas. Informacija gali būti pateikiama šiais informacijos apie pažeidimus teikimo kanalais:

17.1.1. elektroniniu paštu už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui – korupcija@zarasuspc.lt

17.1.2. užpildant elektroninę pranešimo formą Centro interneto svetainės skiltyje *„Informuok apie korupciją“;*

17.1.3. paštu, adresu: Zarasų rajono socialinių paslaugų centras, Malūno g. 2, Zarasai, ant voko nurodant žymą *„Konfidencialu. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui“*;

17.1.4. Zarasų rajono socialinių paslaugų centro už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingo asmens telefonu +37064790142

17.1.5. atvykus į Centrą ir pateikus informaciją už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam asmeniui.

18. Gavęs informaciją apie galimą korupcinio pobūdžio teisės pažeidimą, už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo ją įvertina ir apie gautą pranešimą informuoja Centro direktorių. Nustačius galimo teisės pažeidimo požymių, Centro direktorius priima sprendimą dėl informacijos nagrinėjimo Centro viduje arba jos perdavimo kompetentingoms institucijoms teisės aktų nustatyta tvarka. Nustačius nusikalstamos veikos požymių, informacija nedelsiant perduodama teisėsaugos institucijoms.

19. Pranešėjų apsaugos nuostatos, nurodytos Gairių 16–17 punktuose, taikomos ir tais atvejais, jeigu paaiškėja, kad asmens pateikta informacija yra klaidinga ar nepasitvirtina.

20. Gauti pranešimai, atsižvelgiant į jų turinį, tiriami, nagrinėjami ir atsakymai pranešimą pateikusiems asmenims teikiami Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka. Pranešimai negali būti perduoti Centro struktūriniam padaliniui ar darbuotojui, dėl kurio veiksmų pranešimą pateikęs asmuo išreiškė susirūpinimą.

VI SKYRIUS
CENTRE TAIKOMOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS PRIEMONĖS

21. Centro direktorius užtikrina korupcijos prevencijos politikos įgyvendinimą Centre ir sudaro sąlygas korupcijai atspariai aplinkai kurti.

22. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo koordinuoja korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą, vykdo jų stebėseną, teikia siūlymus Centro direktoriui dėl korupcijos prevencijos sistemos tobulinimo bei konsultuoja darbuotojus korupcijos prevencijos klausimais.

23. Centro darbuotojai pagal kompetenciją įgyvendina korupcijos prevencijos priemones ir prisideda prie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo.

24. Centre taikomos šios korupcijos prevencijos priemonės:

24.1. **Darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo ir tolerancijos korupcijai vertinimas.** Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo ne rečiau kaip kas dvejus metus organizuoja anoniminę darbuotojų apklausą, kurios metu vertinamas darbuotojų požiūris į korupciją, korupcijos prevencijos priemones ir jų taikymą Centre;

24.2. **Antikorupcinio elgesio standartų taikymas.** Centre taikomas Antikorupcinio elgesio standartas (taisyklės), kuriame nustatomi pagrindiniai darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorupcinio elgesio reikalavimai, pateikiami galimų korupcijos rizikų pavyzdžiai bei rekomenduojami darbuotojų veiksmai susidūrus su korupcinio pobūdžio teisės pažeidimais. Darbuotojai periodiškai supažindinami su korupcijos prevencijos priemonėmis ir skatinami laikytis aukštų sąžiningumo bei skaidrumo standartų;

24.3. **Korupcijos rizikos valdymo vertinimas.** Korupcijos rizikų valdymas Centre yra vidaus kontrolės sistemos dalis. Nustačius korupcijos rizikos veiksnius ar gavus informaciją apie galimus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, vertinama esama situacija ir, prireikus, Centro direktoriui teikiami pasiūlymai dėl korupcijos rizikos valdymo ir prevencijos priemonių tobulinimo;

24.4. **Viešųjų ir privačių interesų deklaravimas.** Centro darbuotojai, kuriems teisės aktai nustato pareigą deklaruoti privačius interesus, juos deklaruoja teisės aktų nustatyta tvarka. Darbuotojams prireikus, teikiamos konsultacijos privačių interesų deklaravimo ir interesų konfliktų prevencijos klausimais. Deklaruojančių darbuotojų pareigybių sąrašas skelbiamas Centro interneto svetainės skiltyje „Korupcijos prevencija“;

24.5. **Visuomenės įtraukimas į korupcijos prevenciją.** Centras skatina darbuotojus, paslaugų gavėjus, jų artimuosius ir kitus suinteresuotus asmenis pranešti apie galimus korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, viešina informaciją apie pranešimo būdus ir sudaro galimybes teikti informaciją apie pastebėtas korupcijos apraiškas;

24.6. **Darbuotojų mokymai.** Centre pagal poreikį organizuojami darbuotojų mokymai korupcijos prevencijos, interesų konfliktų prevencijos, dovanų politikos ir kitais korupcijai atsparios aplinkos kūrimo klausimais;

24.7. **Kitos korupcijos prevencijos priemonės.** Centre pagal poreikį ir teisės aktų nustatyta tvarka gali būti taikomos ir kitos korupcijos prevencijos priemonės, skirtos korupcijai atspariai aplinkai stiprinti.

VII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Dokumentai, susiję su Gairių įgyvendinimu, saugomi vadovaujantis Centro direktoriaus patvirtintu dokumentacijos planu ir teisės aktų nustatyta tvarka.

26. Gairės skelbiamos Centro interneto svetainėje www.zarasuspc.lt

27. Už Gairių laikymosi priežiūrą, jose reglamentuotų nuostatų vykdymo kontrolę ir periodišką Gairių peržiūrėjimą atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo, kuris, esant poreikiui, inicijuoja Gairių atnaujinimą.

28. Gaires įgyvendinančių subjektų veiksmai ir sprendimai gali būti skundžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

29. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų apsaugą.

_____